

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobců:

- a) I. S.
 - b) T. K.
 - c) nezletilý B. S.
 - d) nezletilá D.S.
- všichni státní příslušnost Ruská federace
nezletilí žalobci c) a d) zastoupeni matkou, jako zákonnou zástupkyní
b) T. K.
zastoupeni Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 8. 2023 č. j. OAM-223/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 a ze dne 14. 8. 2023, č. j. OAM-222/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2023 č. j. OAM-222/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 a ze dne 14. 8. 2023 č. j. OAM-223/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 se v části, již bylo rozhodnuto o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění do 30. 6. 2023 **zrušují** a věci se v této části vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 8. 2023 č. j. OAM-222/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 a ze dne 14. 8. 2023 č. j. OAM-223/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 se ve zbývajících částech, tj. neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění do 30. 6. 2023, **zamítají**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.
2. Žalobce a) podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2023 č. j. OAM-223/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 v zákonné lhůtě žalobu. Řízení je vedeno pod sp. zn. 19 Az 32/2023. Žalobkyně b) a nezletilí žalobci c) a d) podali proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2023, č. j. OAM-222/ZA-ZA06-ZA04-R2-2019 rovněž v zákonné lhůtě žalobu. Věc je vedena pod sp. zn. 19 Az 31/2023. Usnesením ze dne 11. 10. 2023 č. j. 19 Az 32/2023-40 soud spojil řízení v označených věcech ke společnému řízení s tím, že jako věc hlavní je vedena věc sp. zn. 19 Az 32/2023.
3. Žalobce konstatoval, že jakožto žadatel o udělení mezinárodní ochrany dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen, „zákon o azylu“) pobývá společně se svou družkou a jejich společnými dětmi na území České republiky již více než čtyři a půl roku. O mezinárodní ochranu požádal na základě hrozícího nebezpečí v domovské zemi, spočívajícího především v ohrožení života, případně mučení a jiného nelidského a ponižujícího zacházení jeho osoby, družky žalobce a konsekventně celé rodiny (nezletilých dětí žalobce). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalovaný dle názoru žalobce pochybil zejména z pohledu neadekvátního posouzení existence důvodů pro udělení tzv. doplňkové ochrany dle §14a a humanitárního azylu dle §14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Je si samozřejmě vědom, že jak krajský soud, tak Nejvyšší správní soud ve věci již opakovaně ve věci rozhodovaly, respektive že Nejvyšší správní soud shledal tzv. azylový příběh předložený žalobce za nedostatečný pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany – ovšem toliko za předpokladu pokud by nedošlo k invazi Ruské federace na území Ukrajiny v únoru loňského roku se všemi konsekvencemi z tohoto faktu vyplývajících pro radikální zhoršení situace v Ruské federaci z hlediska dodržování bazálních lidských práv, respektive bazálních principů právního státu a to především právě pro osoby pobývající dlouhodobě mimo území Ruské federace, žádající v zemích Evropské unie o mezinárodní ochranu a zejména osoby, které již v minulosti otevřeně brojily proti zkorumpovanému oligarchickému režimu, tak jak činil žalobce a ostatně taktéž i jeho družka – a z tohoto

důvodu se bude primárně argumentačně koncentrovat na polemiku s odůvodněním rozhodnutí žalovaného správního orgánu ohledně údajného bezpečného návratu žalobce do země původu i přes výše uvedené výrazně zvýšené riziko perzekuce celé rodiny v kontextu událostí spojených s invazí RSFR na Ukrajinu v únoru 2022. A to, jakkoliv se žalobce nadále subjektivně domnívá, že v jeho případě měla být správním orgánem doplňková ochrana udělena na základě samotného tzv. azylového příběhu.

4. Žalobce žalovanému vytkl, že žalovaný správní orgán jednoznačně nezákonně vyhodnotil otázku udělení tzv. doplňkové ochrany. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 214/2022 – 45 ze dne 26.10.2022. V návaznosti na výše uvedené konstatoval, že si lze stěží představit explicitněji formulovaný (právní) názor Nejvyššího správního soudu ve směru nutnosti udělení doplňkové ochrany účastníku řízení, pakliže se pochopitelně situace v zemi původu od doby vynesení rozsudku (radikálně) nezměnila. Ze všech dostupných informací je přitom zcela zřejmé/evidentní, že se situace v zemi původu nejen „k lepšímu“ radikálně nezměnila, ale naopak se jednoznačně (a to nejen z hlediska dodržování základních lidských práv vůči vlastním občanům) výrazně zhoršila se všemi konsekvencemi z tohoto faktu vyplývajících pro posouzení žádosti žalobce z hlediska otázky udělení doplňkové ochrany. Dále je v tomto kontextu nutno poukázat na skutečnost, že žalobce v rámci realizovaného doplňkového pohovoru před správním orgánem dne 6.4.2023 uvedl další k původní žádosti komplementární skutečnosti/informace, které jednoznačně podporují v podstatě objektivní povinnost správního orgánu respektovat závazný právní názor Nejvyššího správního soudu a doplňkovou ochranu účastníkům řízení udělit.
5. Žalobce je zcela přesvědčen, že podklady shromážděné v průběhu správního řízení neponechávají pochybnosti o splnění podmínek minimálně pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pokud by se žalobce (i s rodinou) navrátil do Ruské federace, bezprostředně by jim hrozilo skutečné nebezpečí ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a byl by navíc v příčinné souvislosti přímo ohrožen na životě. Jedná se samozřejmě primárně o žalobce a jeho družku, ale tyto skutečnosti by pochopitelně měly taktéž extrémně negativní dopad do života nezletilých dětí. Uvedené tvrzení je doloženo ve spisovém materiálu řadou důkazů vztahujících se jak k individuální situaci žalobce (v kontextu jeho předchozích problémů s ruskými represivními orgány zapříčiněných jeho politickými i jinými aktivitami směřujícím proti korupci a nezákonnému jednání státních úředníků/zaměstnanců a zahrnujících nezákonné věznění, opakované fyzické napadení způsobující četná závažná poranění, které lze bezesporu považovat za mučení či nelidské a ponižující zacházení), která má samozřejmě zcela přímý vliv na situaci/perzekuci žalobce i jeho rodiny v zemi původu, dále vztahujících se k individuální situaci družky žalobce (na kterou byl opakovaně činěn nátlak, aby svědčila v neprospěch žalobce a jejich dětí, přičemž lze mít skutečně odůvodněnou obavu, že pokud tak neučiní, což z pochopitelných důvodů nemůže, stihne ji v zemi původu obdobný osud jako dalších nepohodlných svědků v inkriminované kauze, kteří byli zavražděni), tak k obecnému katastrofálnímu stavu ochrany základních práv v Ruské federaci (nejen) po invazi RSFR na Ukrajinu. Z těch jednoznačně vyplývá bezprostřední hrozba porušení práv zaručených čl. 3 a 6 Úmluvy v případě návratu žalobce do země původu. V této souvislosti je nutno také opětovně zdůraznit postoj ruských státních orgánů k osobám, které dlouhodobě žijí mimo Ruskou federaci, respektive zdůraznit článek „Vyvlastnění 2.0. Přijme

Rusko zákon pro zesnulé „darebáky“ (jenž je již součástí spisového materiálu), dle kterého bude pravděpodobně (a následně také byl) přijat zákon zavádějící skutečně masivní represivní opatření vůči osobám, které opustily RSFR a evidovat je jako agenty, opět se všemi konsekvencemi z tohoto faktu vyplývajících pro perzekuci žalobce a jeho rodiny v zemi původu v případě návratu. V jeho případě přitom jednoznačně existuje výrazné riziko, že by mohl být v zemi původu zájmovou osobou pro ruské státní orgány, neboť za prvé se v minulosti se výrazně (politicky) angažoval v boji proti korupci, přičemž si znepřátelil ruské politiky a státní orgány a obdobné platí i pro jeho družku žalobce a za druhé celá rodina opustila Ruskou federaci prakticky navždy bez úmyslu se (dobrovolně) vrátit, přičemž její členové opakovaně (a plně v souladu s předchozím konzistentním chováním) deklarovali velmi negativní postoje rodiny k válečnému konfliktu, respektive k tzv. putinovskému režimu. Každá z těchto okolností je sama o sobě způsobilá vyvolat na straně ruských státních orgánů podezření či zájem o jeho osobu (a v příčinné souvislosti i nezletilých dětí žalobce) a tato způsobilost je pak při vzájemné kombinaci těchto důvodů umocněna. V rámci režimu panujícího v Rusku je navíc třeba poukázat na všeobecně známé incidenty spojené s perzekucí osob, které dle názoru ruského státu nedostatečně podporují ruské aktivity na Ukrajině či neprojevují v dostatečné míře to, co je z pohledu ruského vládnoucího režimu dostatečným vlastenectvím. Ilustrativně žalobce v této souvislosti uvádí relativně nedávný článek Českého rozhlasu: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/udavacstviv-rusku-pripomina-eru-talina_2304091752_mfk.

6. Z uvedeného dle žalobce vyplývá, že v Rusku prakticky neexistuje možnost odporovat režimu, respektive bránit práva ruských občanů (a jejich majetek) proti svévoli státních orgánů, o což se také v zemi původu před vynuceným odjezdem intenzivně snažil. Jak bylo výše opakovaně uvedeno (a jak ostatně ani žalovaný správní orgán nezpochybňuje, neboť v napadeném rozhodnutí explicitně uvádí, že tzv. azylový příběh žalobce považuje za prokázaný a není tedy dle jeho názoru potřeba činit překlady dalších doložených dokumentů), žalobce (včetně jeho rodiny) má přitom s nezákonným jednáním ruských státních orgánů – jak je zadokumentováno ve spise - bohužel bohaté zkušenosti. Ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany poukazoval opakovaně na nelidské, kruté zacházení a následné mučení jeho osoby ve vazební věznici na území Ruska v souvislosti s vykonstruovaným trestním stíháním žalobce. Tento utrpěl několik zranění, jako je zlomenina páteře a rozdrčená pata, čehož se na žalobci dopustili tamní policejní orgány. Tato vážná situace vyplynula z uplatňování jeho politických práv a svobod, kterými v Rusku bojoval proti korupci a tamní politické situaci. Jeho družka dále prokázala, že byla svědkem v průběhu jeho trestního řízení vedeného na území Ruska, přičemž se důvodně bojí o svůj život, kdy dvě z osob svědčících v inkriminovaném řízení byly již zavražděny. V roce 2017 byl žalobce zadržen, načež byl zprvu převezen do psychiatrické léčebny a následně umístěn do vazební věznice, kde byl mučen. Všechny výše uvedené skutečnosti znamenají vážná a nebezpečná rizika pro žalobce i jeho rodinu.
7. Žalobce dále namítal, že argumenty žalovaného, na základě, kterých nerefletoval závazný názor Nejvyššího správního soudu nemohou v žádném případě obstát. Správní orgán tak kupříkladu odkazuje na zprávu IOM z roku 2021, dle které navrátilci do Ruské federace nejsou považováni ani za speciální kategorii, ani za ohrožené osoby, přičemž však z logiky věci zpráva IOM z roku 2021 nemůže jakkoliv reflektovat situaci navrátilců po únoru 2022. Stejně tak je zcela irrelevantní odkaz žalovaného správního orgánu na vlastní dokument

Informace OAMP - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 8. 3. 2023, který je fokusován toliko na bezpečnostní situaci v zemi původu ve smyslu zda probíhá či neprobíhá na území RSFR ozbrojený konflikt, ale ničeho nepřináší z hlediska otázky perzekuce navrátilců ze zemí EU zpět do RSFR. Obstat nemůže ani argument žalovaného správního orgánu, dle kterého žalobce údajně neprezentoval svoji protirežimní/proti putinovské postoje dostatečně veřejně. V kontextu jím prezentovaného (a správním orgánem aprobovaného) azylového příběhu, není možno objektivně po něm požadovat jakoukoliv nadstandardní veřejnou protirežimní aktivitu, která by ještě více mohla ohrozit životy jeho i rodiny. A to zvláště za situace, kdy žalovaný správní orgán mu opakovaně odmítá udělit jakoukoli formu mezinárodní ochrany a nad ním tak permanentně „visí“ tzv. Damoklův meč brzkého vynuceného návratu do země původu.

8. Žalobce považuje za nezákonné a taktéž za nepřezkoumatelné, jakým způsobem se žalovaný vypořádal s alternativou (ne)udělení tzv. humanitárního azylu dle §14 zákona o azylu. Jistě lze souhlasit s žalovaným v tom, že institut humanitárního azylu je skutečně institutem výjimečně aplikovaným, nicméně jej v žádném případě nelze redukovat tak minimalistickým způsobem, jak učinil žalovaný v napadeném rozhodnutí. A to zvláště v jeho velmi specifické situaci. Žalobce zdůraznil, že pobývá spolu s družkou a jejich společnými, nezletilými dětmi na území České republiky již více než čtyři a půl roku z důvodu stále probíhajícího řízení o udělení mezinárodní ochrany. Nezletilí žalobci tak pobývají na území České republiky velmi podstatnou část života, téměř jednu polovinu, navštěvují českou školu, dobře se učí, chodí do kroužků, dcera žalobce je úspěšná v matematice a syn má výborné sportovní úspěchy, současně chce pokračovat ve vzdělávání na gymnáziu. O mezinárodní ochranu žalobce požádal na základě hrozícího nebezpečí v domovské zemi, spočívající v ohrožení života a bezpečí rodiny. Zopakoval, že se v Rusku politicky angažoval a bojoval proti korupci, čímž si zneprátelil tamní orgány. Měl být pachatelem vykonstruovaných majetkových podvodů, následně měl být vydírán k úhradě částek, na které nevznikl právní nárok. Jak již bylo uvedeno výše - ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany poukazoval na nelidské, kruté zacházení a následné mučení jeho osoby (nejen) ve vazební věznici na území Ruska v souvislosti s jeho vykonstruovaným trestním stíháním. Utrpěl několik zranění, jako je zlomenina páteře a rozdrčená pata, čehož se na něm dopustily tamní bezpečnostní orgány. Žalovanému byly doloženy lékařské zprávy, které však žalovaný nezohlednil. Žalobkyně b) ve svém tvrzení explicitně uvedla, že byla svědkem v průběhu trestního řízení, vedeného proti němu na území Ruska, což započalo její obavy o svůj život a bezpečí. A sice, že dvě osoby svědčící v řízení byly zavražděny. V roce 2017 byl zadržen, načež byl zprvu převezen do psychiatrické léčebny a následně umístěn do vazební věznice, kde byl mučen. Všechny výše uvedené skutečnosti znamenají pro něho vážná a nebezpečná rizika. Podotkl, že vzhledem ke zrušení §67 zákona o pobytu cizinců, který v podstatě nárokoval nezletilým žadatelům o mezinárodní ochranu vydání povolení k trvalému pobytu, pokud délka jejich pobytu včetně žádosti o mezinárodní ochranu překročila čtyři roky, je zcela zjevné, že by to měla být právě otázka tzv. humanitárního azylu, která by měla nadále alternovat kompenzaci nepřiměřeně dlouhého řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany. Žalovaný správní orgán však výše uvedené skutečnosti vůbec nereflektoval a omezil se - kromě čistě deskriptivní pasáže odůvodnění napadeného rozhodnutí - v podstatě na nepřezkoumatelné konstatování, že na humanitární azyl není právní nárok. Žalobce si je vědom faktu, jak je již uvedeno výše, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, a tudíž je jeho udělení předmětem správního uvážení – nicméně, postup správních orgánů,

resp. jejich rozhodnutí a jeho odůvodnění, musí být na základě, v mezích a způsobem stanoveným zákonem. Žalobce poukázal na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, která uvádí, že „*teprve poté, kdy správní orgán tento neurčitý právní pojem vyloží, může jej konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu [...]*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007- 56). Správní orgán je tedy primárně povinen učinit výklad neurčitého právního pojmu a následně přistoupit ke konfrontaci se zjištěným skutkovým stavem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný tento judikatorně a doktrinálně stanovený postup nerespektoval. Lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004. V intencích citovaného rozsudku je třeba rozhodnutí o humanitárním azylu žalovaného odmítnout jako nepřipustně restriktivní, neboť případy zvláště zřetele hodné nelze vymezit natolik nepřezkoumatelným způsobem, jaký zvolil žalovaný správní orgán v jeho případě. A to zvláště za výše popsané velmi specifické situace, dosavadní délky správního řízení (více než čtyři a půl roku), stejně tak jako při vědomí výše zmíněného zrušení §67 zákona o pobytu cizinců (který kompenzoval nepřiměřenou délku správního řízení o poskytnutím mezinárodní ochrany – nejen - nezletilým žadatelům udělením trvalého pobytu) a v neposlední řadě taktéž při vědomí nutnosti posoudit i otázku humanitárního azylu v kontextu tzv. nejlepšího zájmu dětí (dle konstantní judikatury NSS i ÚS musí být v souladu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte středobodem všeho, a to při jakékoli činnosti správního orgánu, tedy také v rámci rozhodování o žádosti udělení mezinárodní ochrany). Z výše uvedeného nelze než uzavřít, že rozhodnutí o neudělení tzv. humanitárního azylu dle §14 je vzhledem k předestřeným argumentům nepřezkoumatelné a minimálně předčasné. Shodné žalobní námitky uplatnili v žalobě i žalobkyně b) a nezletilí žalobci c), d).

9. Žalovaný v písemných vyjádřeních navrhl zamítnutí žalob. Vyslovil nesouhlas s žalobními námitkami. Odkázal na závěry uvedené v žalobou napadeném rozhodnutí s tím, že žalobní námitky jsou vyjádřením pouhého nesouhlasu a polemikou s jeho odůvodněním.
10. Krajský soud opětovně přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloby jsou částečně důvodné.
11. Ze správních spisů bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostmi žalobců ze dne 4. 3. 2019, přičemž žalobkyně b) požádala o mezinárodní ochranu pro sebe a nezletilé žalobce c) a d). Žalobce a) v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dále v rámci údajů k podané žádosti a v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany kromě jiného uvedl, že je ruské státní příslušnosti i národnosti. Od roku 2017 je rozvedený. Jeho novou partnerkou je žalobkyně b), která je rovněž státní příslušnicí Ruské federace. Žijí spolu od roku 2010 a mají dvě děti – nezletilé žalobce c) a d), které jsou rovněž ruské státní příslušnosti. Nikdy nebyl členem žádné politické strany ani skupiny, protože žádná z ruských politických stran není demokratická a všechny jsou podřízené „straně Putina“.

Odmítl vstoupit do strany Jednotné Rusko, ačkoliv byl generálním ředitelem společnosti SAPFIR s. r. o., která patřila městu. V roce 2007 kandidoval do Išimské dumy, založil Blok nezávislých kandidátů. Nikdo z bloku nebyl ale úspěšný a všechna místa v dumě obsadili členové strany Jednotné Rusko. Politicky aktivní byl od roku 2003. Nesouhlasil s tím, jak byl rozdělený rozpočet, kam a na co se posílaly peníze. Proto se chtěl dostat do dumy, aby byly prostředky rozdělovány spravedlivým způsobem. Aktivní byl až do roku 2012, kdy proti němu začaly проверки. Poté, co se nedostal do dumy, neustále hovořil o tom, jak je možné, že se tam kromě zástupců strany Jednotné Rusko – „strany Putina“ nedostal nikdo jiný a že je to strana zlodějů. S tím začal vystupovat i na jednáních společností, které poskytovaly služby městu. Probíhaly také schůzky s obyvateli domů, jimž vysvětloval, proč se nedostal do dumy. Na shromážděních vysvětloval, že se peníze nacházejí v rukou zlodějů, „Putinovské strany“, kteří je nechtějí rozdělovat přímo mezi občany. Lidem vysvětloval, co mohl, pracoval s nimi, snažil se jim ukázat, v jaké zemi žijí, jestli je v Rusku demokracie nebo ne. O mezinárodní ochranu žádá kvůli ohrožení života na území Ruské federace. Obává se o život ze strany A. V. Jedná se o hlavní postavu v jeho městě. Žalobce sdělil, že se bojí celého systému, který byl aktivní, když byl vyšetřován. Konkrétně se jedná i o generála ministerstva vnitra Ťumeně, Ťumeňské oblasti, pana K., prokurátora a další orgány, což je velice široký okruh lidí. A. V. je hlavní postavou. Má i zástupce pana M., který je vykonavatelem jeho vůle. Problémy začal mít poté, co se nedostal do Išimské dumy a začal bojovat s korupcí v místní správě. Drobné problémy, jako jsou například проверки, vyšetřování prokuratury, pokuty od dodavatelů plynu, elektřiny, měl asi od roku 2007. Hlavní problémy začaly v roce 2012, kdy s ním bylo zahájeno trestní řízení. Stíhání začal být 24. 1. 2012 na základě článku 159, část 4. Za hlavní důvod jeho problémů označuje tu skutečnost, že zorganizoval poradou, zasedání nazvané Business proti korupci v Ťumeňské oblasti. Na tomto zasedání se shromáždili zástupci z téměř poloviny Ruské federace, a to advokáti, místní politici, podnikatelé z Uralského, Západosibiřského a Chamty – Mansienského okruhu apod. Jednalo se tam o článek 159, který je nazýván prezidentským článkem. Jde o to, že ti, kteří podnikají, pracují s penězi z rozpočtu Ruské federace, mohou upadnout do nemilosti. Bylo zjištěno, že na základě tohoto článku bylo odsouzeno už tisíc lidí a trest činí 10 let odnětí svobody. Trestní řízení může zahájit například Mazolevskij a podnikatel pak má dvě možnosti. Buď se vykoupí, nebo jde do vězení. Na uvedeném zasedání on sám vystoupil s popisem svých problémů. Hovořil o tom, že ho nutí platit peníze kvůli zahájenému trestnímu stíhání a předložil veškeré dokumenty týkající se jeho řízení a právníci jeho situaci vyhodnotili. Byla přítomna i ombudsmanka Ťumeňské oblasti paní L. N., která poskytla prostory, kde se toto zasedání konalo. Ombudsmanka mu sdělila, že mu co nejdříve pošle vyjádření. Protože žádné vyjádření neobdržel, napsal ombudsmance dopis, v němž jí připomněl celou situaci a sepsal v něm všechny informace týkající se jeho osoby, které uváděl i na zasedání. Napsal tam například o jeho obvinění ze dne 11. 11. 2013, navýšení výše škody o 4 milióny rublů a požadavku na zaplacení dalších 5 miliónů, takže měl nakonec zaplatit téměř 10 miliónů. Je to trest za to, že odmítl zaplatit peníze a obrátil se na prokuraturu s žádostí o pomoc. Napsal dopisy Putinovi, generálnímu prokurátorovi Ruské federace Č., čelnímu představiteli vyšetřovacího oddělení, k nimž přiložil video. Popsal, jak vypadá korupční schéma, kdo, co a po kom chce, jaké byly oběti. Ombudsmanka mu 18. 11. 2013 odepsala, že situaci chápe a je třeba zahájit trestní řízení uvnitř policie, ale znamenalo by to, že prokuratura a vyšetřovací oddělení by tak zahájili řízení proti sobě. Na konci odpovědi sdělila, že jeho dopis ze dne 13. 11. 2013 předala náčelníkovi UMVD Ruska Ťumeňské oblasti M. V. K. Jedná se přitom o generála, který dal příkaz, aby byl zničen,

protože článek 159 všechny živí. Nikdo mu na dopisy neodpověděl. Trestní řízení s ním bylo zahájeno 24. 1. 2012 a 30. 1. 2015 uzavřeli věc z důvodu promlčení a nedostatečných důkazů. Dne 5. 3. 2015 podal ovšem prokurátor J. V. K. žalobu, aby od něho vymohl částku ve výši 9.208.643 rublů 95 kopějek za hmotnou škodu. Proti tomu se odvolal, ale soud nakonec rozhodl, že musí uvedenou částku zaplatit. Tímto způsobem se jej snažili vehnat do finanční slepé uličky, nemohl podnikat, uzavírat smlouvy, byly zablokovány jeho karty a jeho podnikání se začalo hroutit. Snažili se ho zbavit a chtěli, aby se uklidnil. Za tímto stáli všichni, o nichž hovořil – V., M., K., K. K. byl tím nejvyšším. Chtěli mu „zavřít pusu“. Nemohl si ani najmout žádného advokáta, protože všichni advokáti z advokátní komory měli zakázáno s ním pracovat. Uvedení lidé chtěli dosáhnout toho, aby někam zmizel. Nakonec se dozvěděl, že má být odeslán do věznice, kde ho měli zlomit. Uvědomil si, že nemá smysl bojovat s celým systémem a rozhodl se, že požadovanou částku uhradí, aby mohl dále podnikat. Dohodl se s nimi, že může měsíčně splácet 50.000 rublů. Peníze hradil lidem, kteří si pro ně přijížděli. Správa, policie a prokuratura spolupracují. Vidí, u koho je podnik ziskový a jak by si mohli přijít k penězům. V roce 2018 obdržel rozhodnutí od exekutorů, v němž je uvedeno, že nic nesplatil. Bylo proti němu zahájeno v roce 2017 trestní řízení podle článku 165 trestního zákoníku. Z., R., třetí osobou byl pokaždé někdo jiný, k němu přijížděli jako pracovníci policie, oficiálně byli v uniformách. Pokud peníze neměl připravené, zbili ho, což se stalo 3x. K násilnostem vůči němu došlo 11. 7. 2015, 25. 7. 2016 a v říjnu 2016. Byl zbit a utrpěl zranění (zranění rtu, paty a páteře). Po druhém a třetím zbití byl ošetřen v nemocnici. Hospitalizován nebyl. Obdržel lékařskou zprávu a doma si pak všiml, že je na ní změněno datum vzniku zranění. 10. 4. 2018 utrpěl zlomeninu prvního obratle bederní páteře, ale odmítl léčbu v nemocnici, protože se bál, že by ho mohli třeba otrávit. V roce 2017 jej totiž zavřeli do psychiatrické léčebny a vpravili mu do těla nějakou látku. Po injekci ztratil vědomí. Protože se mu zastavilo srdce, odvezli jej do běžné nemocnice, kde byla sepsána závěrečná zpráva, v níž je uvedeno, že může být držen ve vazební věznici. Zpráva obsahuje rovněž popis zranění. Incidenty s policisty neřešil. Nikam se neobrátil. Věděl, že mu nikdo nepomůže. Byl si vědom také toho, jak by to mohlo skončit. V Rusku panuje bezpráví. Cílem bylo zničení jeho osoby, buď na svobodě, nebo ve vězení. Na svobodě ho bylo nebezpečné odstranit, protože zvedl vlnu protikorupční nálady. Z usnesení ze dne 31. 1. 2018 je zřejmé, že věc se z trestní roviny přeměnila na rovinu občanskoprávní a hrozila mu pokuta. Všechny případy proti němu byly vykonstruované. Vykonstruovaný je i případ, jehož podstatou je to, že za období 15. 9. 2009 do 28. 2. 2017 má dlužit společnosti KOMMUNALŠČIK 1.540.273 rublů 61 kopějek za vytápění této budovy, ačkoliv si tam topili sami, respektive to zajišťovala společnost SAPFIR. Odsouzen nebyl. S rodinou utekli, věděli, jak to skončí. B., který měl svědčit, a to v jeho prospěch, byl 21. 12. 2017 zabit. V listopadu 2018 byl zabit další svědek jménem S., který znal veškeré síť a přesně věděl, že společnost SAPFIR nemá vůči KOMMUNALŠČIKU žádné dluhy. Co se týká trestního řízení, byl stíhán na svobodě, 1. 2. 2018 byl obviněn. Ve vazební věznici byl umístěn ještě během občanskoprávního řízení, a to asi 10 dnů. 27. 7. 2017 byl zadržen v Ľumeni. Po tomto zadržení byl odvezen do psychiatrické léčebny, kde po aplikaci injekce ztratil vědomí, byl převezen do nemocnice, kde byla vydána zpráva, potvrzující možnost jeho umístění do vazební věznice. Ve vazbě byl následně držen 10 dnů. Nepředložili mu žádný příkaz k zadržení. Má k dispozici soudní rozhodnutí ze dne 29. 7. 2017, v němž soudce M. uvádí, že po něm nemělo být vyhlášeno žádné pátrání, neměl být umístěn do vazební věznice, protože k tomu nebyl žádný důvod. Soudce také uvedl, že se jedná o vykonstruovaný případ a odmítl se jím zabývat. Tohoto soudce poté odvolali a nahradil ho

soudce I. Z vazby byl propuštěn na základě rozhodnutí soudce M. Co se týká dalších zjištění pohovoru s žalobcem a), z pohovorů s žalobcem a) soud v podrobnostech odkazuje na zjištění, jak jsou tato uvedena v napadeném rozhodnutí, neboť ta korespondují s obsahem správního spisu a jsou správná.

12. Žalobkyně b) v žádosti o mezinárodní ochranu a dále v rámci údajů k podané žádosti a v rámci pohovoru k důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany označila obavy z nezákonného obvinění a uvěznění jejího partnera – žalobce a) spojené rovněž se snahou odebrat jim jejich majetek a zničit podnikání jakožto projev pomsty za to, že žalobce a) bojoval s korupcí. Ona sama nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny, ani se nijak politicky neangažovala. S žalobcem žijí 9 let ve společné domácnosti, žalobce a) je otcem nezletilých žalobců c) a d). Co se týká zjištění z výpovědi žalobkyně b) před správním orgánem, krajský soud odkazuje v podrobnostech na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť tam uvedená zjištění korespondují s obsahem správního spisu a jsou správná.
13. V další fázi správního řízení v doplňujícím pohovoru dne 6. 4. 2023 žalobce a) na dotaz správního orgánu, co mu v současné době brání v návratu do Ruska, odpověděl, že na Putina byl vydán mezinárodní zatykač a uvnitř státu dochází k vyhubení ruského národa. Pokud jde o jeho osobu, tak sdělil, že jsou navštěvováni jeho rodiče, kontrolují, zda je doma. Jsou hledány osoby v soudních procesech, které ještě nebyly ukončeny, což je i jeho případ. Tvrdil, že existuje web, na kterém stát nabádá lidi, aby udávali jeden druhého, dostávají za to zaplacení. Na otázku správního orgánu, zda se nějak změnila jeho osobní situace od 8. 3. 2019, kdy poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu, žalobce odpověděl, že se zhoršila, hledá ho policie, navštěvují jeho rodiče, je v hledáčku soudu. Na dotaz, čím se zabývá od svého příjezdu do České republiky, odpověděl, že si momentálně hledá práci. Dříve pracoval u stavební společnosti. S přítelkyní a dětmi žijí v pronajatém bytě v H. Finanční prostředky na živobytí si zajišťují z pronájmu bytu v Ľumeni, který vlastní jeho přítelkyně. Ta v současné době také nepracuje. Děti navštěvují základní školu. Na dotaz, zda od svého příjezdu do ČR je politicky aktivní, odpověděl, že k veřejnému projevu svého politického názoru je na sociálních sítích velmi opatrný. Existuje dle něj mnoho agentů, kteří předávají informace Rusům. Navíc osoby, které opustily Rusko, jsou považovány za vyvrhele, nejsou v Rusku vítány. Během pobytu v ČR nekontaktoval státní orgány Ruské federace. Ke svému zdravotnímu stavu sdělil, že stále řeší následky zbití, někdy má záškuby svalstva, stále chodí na nějaká vyšetření. Je ale samoobslužný, samostatný. Na závěr pohovoru uvedl, že celý svět vnímá situaci v Rusku, kdo mu velí. On se reálně obává o syna, je mu 12 let a v případě návratu by byl brzo zaregistrován jako budoucí voják.
14. Žalobkyně b) v doplňujícím pohovoru dne 6. 4. 2023 vypověděla, že v návratu do Ruska jí brání okolnost, že proti její osobě bylo vyhlášeno trestní stíhání, děti by byly v ohrožení ze strany školy i státní moci. Obává se, že budou zabiti stejně jako dva svědkové v případě jejího druha. Mnoho lidí, kteří nyní žijí mimo Rusko, jsou považováni za nepřítelé. Na dotaz správního orgánu, co konkrétně jí osobně hrozí při návratu do vlasti, odpověděla, že by mohla být zabita, jako ti dva svědkové. Pokud jde o děti, ty by mohly být v ohrožení ze strany spolužáků či učitelů, přičemž současná situace v Rusku není příznivá pro výchovu dětí. Za šest let bude mít starší syn 17 let, bude muset narukovat, jít bojovat. Od doby, kdy s ní byl proveden pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu se její situace zhoršila. V současné době je v Rusku taková situace, že se tam nedá vést normální život. Není tam

možné projevit politický názor a pokud člověk protestuje, vláda z něj udělá štvance. Rusko v současné době vůbec nic nerespektuje. K pobytu v České republice uvedla, že momentálně je v evidenci úřadu práce. Absolvovala kurz češtiny, hledá si zaměstnání. Děti se učí dobře, syn už reprezentoval Českou republiku v judu. K tomu doložila dokumenty, a to vysvědčení dětí, diplomy, potvrzení sportovního klubu. S žalobcem a) a dětmi bydlí v pronajatém bytě v H. Žijí z peněz, které získávají pronájmem bytu v Rusku. Nemůže říci, že by byla od svého příjezdu do ČR v roce 2019 veřejně politicky aktivní. Je proti válce, je proti Putinovi, nijak veřejně to ale neprezentuje. Nepoužívá v této souvislosti ani sociální sítě. Během pobytu v ČR asi před měsícem požádala o vydání nového ruského cestovního dokladu, zatím ale nemá žádnou odpověď. V Ruské federaci žijí její rodiče, sourozenci a babička. Asi jednou měsíčně si s nimi telefonuje. Ke zdravotnímu stavu sdělila, že je zdravá, zdravé jsou i děti.

15. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce a) o udělení mezinárodní ochrany je obava o život související s jeho trestním stíháním a případným odsouzením v Ruské federaci. Tvrzeným důvodem žádosti žalobkyně b) a nezletilých žalobců c) a d) o udělení mezinárodní ochrany je obava o život kvůli problémům žalobce a), který je partnerem žalobkyně b) a otcem nezletilých žalobců c) a d). Další obavu z návratu do vlasti žalobci spojují s probíhajícím rusko – ukrajinským válečným konfliktem.
16. Správní orgán při posouzení žádostí žalobců o udělení mezinárodní ochrany vycházel jednak z výpovědí žalobců a), b), z jimi doložených materiálů, z výpisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob, Informace Policejního prezidia ČR, Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, odboru operativní spolupráce č. j. PPR-95916/MPS-2023-CZ-966853/2020-JAH ze dne 13. 4. 2023, Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci, červenec 2022 – Přehled údajů o zemi za rok 2021 – Ruská federace, Informace OAMP – Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, ze dne 31. 10. 2022, Výroční zprávy Human Rights Watch 2023 – Ruská federace, ze dne 1. 3. 2023, Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 8. 3. 2023, Zprávy ČTK ze dne 28. 10. 2022 – „Částečná mobilizace v Rusku byly dokončena, ohlásil ministr obrany Putinovi“, Zprávy ČTK ze dne 11. 4. 2023 „Rusko bude rozesílat povolávací rozkazy elektronicky a tvrdě postihovat odpírače“, dále z článků, které předložil žalobce a), jejichž výčet je uveden v napadeném rozhodnutí na straně 10 a dále z dokumentů, které předložila žalobkyně b), přičemž se jedná o články, jak jsou tyto specifikovány na str. 7 napadeného rozhodnutí a dále se jedná o vysvědčení nezletilých žalobců, jejich diplomy, potvrzení sportovního klubu.
17. Z protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany plyne, že žalobci a) a b) byli se všemi podklady seznámeni dne 11. 5. 2023. Žalobce a) ve stanovené lhůtě doplnil podklady o dva články, a to článek „Rusko zavádí doživotní vězení za velezradu“ ze dne 28. 4. 2023 a článek „Vyvlastnění 2.0 Příjme Rusko pro zesnulé „darebáky“, ze dne 9. 2. 2023, k čemuž uvedl, že články dokládají nynější situaci v Rusku a že po návratu do vlasti budou prohlášeni za zrádce. Žalobce dále doplnil, že po příjezdu do České republiky nebyl zcela zdravý, a tím, jak se v Rusku zhoršuje situace, zhoršuje se i jeho psychika. Žalobkyně b) žádné další dokumenty již nepředkládala, uvedla, že situace v Rusku se ještě více zhoršila, oficiálně bylo zákonem stanoveno, že lidé, kteří utekli z Ruska, jsou

považováni za zrádce země, proto strach z návratu do vlasti je u ní větší než na začátku. Návrat by byl i katastrofou pro jejich děti.

18. V průběhu soudního řízení soud dokazování doplnil, a to výsledkem žalobkyně b). Z její výpovědi soud zjistil, že nezletilý žalobce c) B. S., než rodina odjela do České republiky a požádala zde o azyl, v Rusku chodil na základní školu jen velmi krátce, a to 3 měsíce do první třídy základní školy. Po příjezdu do České republiky zde nastoupil rovněž do první třídy základní školy v H. – Š. V současné době nezletilý navštěvuje prvním rokem G.K v H. Nadále se věnuje sportovní činnosti, aktivně hraje judo, je organizován v Tělovýchovné jednotě v H. Trenér nezletilého by měl zájem vysílat jej na různé mezinárodní soutěže, např. na Slovensko, do Polska apod., ovšem brání tomu ta skutečnost, že nezletilý je žadatelem o azyl a vycestovat nemůže. 4. 6. 2024 nezletilý obdržel ocenění v rámci sportovní činnosti, získal titul přeborník Moravskoslezského kraje v kategorii judo. Správnímu orgánu dokládala vysvědčení, různé diplomy syna apod. Ve sportovní činnosti je nezletilý velmi úspěšný. Zaujímá i první místa a v listopadu tohoto roku se zúčastní celorepublikového šampionátu v judu. Řádně studuje a dobře se učí. Nezletilá žalobkyně d) D.S. v Rusku na základní školu nechodila. Na základní školu nastoupila až po příjezdu do České republiky. Pět let chodila na základní školu v H. – Š. Poté úspěšně složila přijímací zkoušky na gymnázium a od září bude studovat na G. K. v H. Nezletilá je úspěšná v matematice, zúčastnila se matematické školní olympiády Klokan v letošním roce a získala 1. místo. Nezletilá navštěvuje spoustu dalších kroužků, chodí např. do počítačového kroužku, věnuje se sportovní činnosti. Žalobkyně odkázala na dokumenty, které předkládala již správnímu orgánu, čili vysvědčení a různé diplomy nezletilé. Z výpovědi žalobkyně bylo dále zjištěno, že s dětmi nikdy nehovořili o tom, že by se případně navrátili do Ruska, takže neví, jaká by byla jejich reakce na tuto okolnost. Nechtěla v tomto směru u dětí vyvolávat nějaká traumata. Děti mají v Rusku pouze příbuzné, kamarády tam nemají. Jejich sociální vazby jsou zde v České republice v rámci aktivit ve škole, sportovní činnosti. Ve volném čase se stýkají s ostatními dětmi. Nedokáže si představit, že by se s dětmi vrátili do Ruska a ty by tam nastoupily do školy, jak by si tam vůbec zvykly. Děti lépe čtou v českém jazyce. Rusky psát neumějí. Čtou v ruštině, ovšem hůře než český text. U nezletilého syna je nebezpečí, že v krátké budoucnosti by musel nastoupit na vojnu. Obává se, že s ohledem na délku pobytu dětí v České republice, by ve škole nepochybně na ně byl činěn nátlak, a to v souvislosti s tím, že by se navracely z nepřátelské země, kterou pro Rusko představuje Česká republika.
19. Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován pro uplatnění politických práv a svobod.
20. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu, pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
21. Krajský soud souhlasí se závěry žalovaného, že nelze dospět k závěru, že by žalobce a) v souvislosti s jeho politickou činností a angažovaností, jak ji popsal v průběhu řízení před správním orgánem a také před soudem, byl vystaven jednání, které by bylo možno označit za pronásledování ve smyslu citovaného § 2 odst. 4 zákona o azylu. Aby se mohlo jednat o

pronásledování ve smyslu zákona o azylu, muselo by k pronásledování docházet ze strany státních orgánů Ruské federace nebo ze strany soukromých osob, jejichž činnost by byla těmito státními orgány podporována či tolerována a stát by nebyl schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Co se týká závěrů soudu o tom, že žalobce a) ve své vlasti pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu vystaven nebyl, soud odkazuje na svůj předchozí rozsudek ve věci žalobců č. j. 19 Az 12/2020-192, vzhledem k tomu, že ve vztahu k posouzení této otázky u žalobce a) nenastaly žádné nové skutečnosti. Závěry krajského soudu aproboval i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 4 Azs 214/2022-41, jímž rozhodl o kasační stížnosti žalobců proti uvedenému rozsudku č. j. 19 Az 12/2020-192. Nejvyšší správní soud kromě jiného uvedl, že v posuzovaném případě ze skutkových okolností případu nevyplývá, že by byl žalobce a) ve vlasti trestně stíhán z politických důvodů, nadto je zřejmé, že odkazovaná trestní řízení vedená s žalobcem a) byla již zastavena. I v případě, kdy by však trestní řízení s žalobcem a) pokračovala, nejednalo by se automaticky o azylově relevantní důvod, konec citace. Z podkladů rozhodnutí, jak je žalovaný v napadeném rozhodnutí citoval na str. 10, plyne, že ruské bezpečnostní složky mají nastavený mechanismus, jenž má vést k potírání možných nelegálních postupů jednotlivých policistů, existují mechanismy vnitřního i vnějšího dohledu nad výkonem policejních činností. Oběti policejního zneužívání mohou podat stížnost k Vyšetřovací komisi nebo Kanceláři státního zástupce. Tyto stížnosti se mohou týkat jak civilních, tak trestních případů. Vůči rozhodnutím těchto institucí je stále možné se odvolat k soudu. Jestliže tedy žalobce a), resp. i žalobkyně b) za tohoto stavu všech dostupných prostředků na ochranu jejich osob nevyužili, není tvrzené protiprávní jednání policistů důvodem pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům v žádné její formě. Závěru správního orgánu, že žalobce a) nebyl v Ruské federaci pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, nelze nic vytknout, konec citace.

22. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
23. Co se týká posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu, především žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Soud současně souhlasí se závěry žalovaného o tom, že nejsou splněny podmínky ani pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Co se týká žalobci a), b) tvrzené obavy o jejich život související s trestním stíháním žalobce a) a případným uvězněním v Rusku, přičemž tvrdili, že se jedná o vykonstruovaný proces motivovaný snahou získat od něho finanční prostředky a majetek a pomstít se mu za upozorňování na korupční praktiky. Soud ve vztahu k těmto tvrzeným obavám žalobců odkazuje opět na své závěry vyjádřené v rozsudku č. j. 19 Az 12/2020-192, neboť v tomto směru nenastaly žádné nové skutečnosti a závěry soudu aproboval i Nejvyšší soud v rozsudku č. j. 4 Azs 214/2022-41, jímž bylo rozhodnuto o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku zdejšího soudu č. j. 19 Az 12/2020-192. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud závázal správní orgán k posouzení, zda žalobcům při návratu do vlasti nehrozí vážné újmy v důsledku aktuálního konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou a jejich dlouhodobého pobytu v zahraničí. Soud shodně s žalovaným předně zdůrazňuje, že žalobci svou vlast opustili již v roce 2018 ze zcela

jiných důvodů, než je válečný konflikt na Ukrajině. Z pohovorů s žalobci a) a b) vyplynulo, že ti nejen ve vztahu k režimu v Rusku, ale i ve vztahu k probíhajícímu válečnému konfliktu na Ukrajině aktivně veřejně nevyjadřují své politické názory, žalobce a) výslovně sdělil, že je v projevech na sociálních sítích velmi opatrný. Soud sdílí názor žalovaného, že ruské státní orgány žádné informace o nesouhlasu žalobců s režimem v Rusku a válkou na Ukrajině mít nemohou, nemají reálné možnosti, jak by se o těchto postojích žalobců fakticky dozvěděly. Žádný z žalobců politicky či veřejně aktivní během svého pobytu v České republice není, nezúčastnili se zde žádných veřejných protestních akcí proti válce na Ukrajině či proti ruskému režimu. Jak výše uvedeno, žádné aktivity v tomto směru nevyvíjeli ani na sociálních sítích a ve shodě se správním orgánem ani soud nepovažuje za pravděpodobné, že by takovéto aktivity vyvíjeli po svém návratu do Ruska. Stejně jako správní orgán i soud si je vědom skutečnosti, že v posledních letech je situace v Rusku ohledně vyjadřování názorů, které nemají podporu ze strany oficiálních míst, velmi problematické, dochází k omezování svobody slovy a shromažďování, ke správnímu a trestnímu stíhání osob za porušování zákonů, přičemž tato situace se zhoršila zejména s ohledem na vojenskou invazi Ruska na Ukrajinu a cenzura ze strany státu se zintenzivnila. Žalovaný zcela přiléhavě v tomto směru odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudek č. j. 3 Azs 303/2004 ze dne 21. 7. 2005. Soud souhlasí s žalovaným, že důvody pro poskytnutí azylu jsou přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána, a že samo řízení o udělení azylu není ani řízení o tom, zda stát, ze kterého žadatel o azyl pochází, je schopen plnohodnotně a zcela beze zbytku zajistit ochranu jednotlivců proti jednání odporujícím zákonům dané země, ale o tom, zda žadatel splňuje předpoklady pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Soud v dalším zcela odkazuje na závěry žalovaného na str. 13 – 14 napadeného rozhodnutí [ve vztahu k žalobci a)] a na č. l. 9 – 11 napadeného rozhodnutí [ve vztahu k žalobkyni b) a nezletilým žalobcům], neboť s těmito závěry se zcela ztotožňuje.

24. Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
25. Co se týká neudělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu, je třeba předeslat, že na tento azyl není právní nárok. Samotné rozhodnutí správního orgánu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takovéhoho úsudky byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů soud není oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (viz rozsudek NSS č. j. 5 Azs 47/2003). Závěry žalovaného jsou na str. 17–19. Žalovaný se zabýval detailně zdravotním stavem žalobců, rodinnou, sociální a ekonomickou situací. Úvahy žalovaného jsou přezkoumatelné, žalovaný meze správního uvážení nepřekročil, jeho rozhodnutí je v souladu s dosavadní judikaturou.
26. Podle ust. § 14a odst. 1. zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního

trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

27. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
28. Co se týká důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle výše citovaných zákonných ustanovení, pak soud považuje za nutné předeslat, že soud aplikoval zákon č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění do 30. 6. 2023, neboť řízení podle zákona č. 325/1999 Sb. bylo zahájeno přede dnem účinnosti zákona č. 173/2023 Sb. a do tohoto dne nebyla pravomocně skončena. Se závěry žalovaného stran úvah o udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, soud souhlasí pouze pokud dospěl k závěru, že v řízení nebylo prokázáno, že by žalobcům hrozilo nebezpečí vážné újmy v podobě uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. V tomto směru soud odkazuje na příléhavé závěry žalovaného v obou napadených rozhodnutích.
29. Soud ovšem nesouhlasí s hodnocením důvodů pro udělení mezinárodní ochrany z pohledu hodnocení otázky, zda by vycestování žalobců bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Soud shledal úvahy žalovaného v obou napadených rozhodnutích k této otázce zcela nedostatečnými. Žalobci přitom již v průběhu správního řízení poukazovali na tu skutečnost, že v České republice pobývají již od roku 2019, obě nezletilé děti zde navštěvovaly nejprve základní školu, nezletilý žalobce c) již je studentem gymnázia v současné době a nezletilá žalobkyně d) se v tomto roce stane studentkou gymnázia. Žalobkyně b) v průběhu správního řízení dokládala správnímu orgánu vysvědčení dětí, další listiny, jimiž prokazovala jejich úspěchy ať již ve škole, ve sportovní činnosti či v jiných mimoškolních aktivitách. Z doplňujícího výslechu žalobkyně b) u jednání soudu pak bylo zjištěno, že obě nezletilé děti započaly svou školní docházku až v České republice, respektive nezletilý B. v Rusku chodil do první třídy pouze 3 měsíce. Následně celá rodina z Ruska odjela. Nezletilý B. je studentem G. K. v H. Nezletilá D. v letošním roce úspěšně složila přijímací zkoušky na gymnázium a v začátku letošního roku začne studovat rovněž na G.K. v H. Syn účastníků se věnuje aktivně sportovní činnosti, hraje judo, je organizován v tělovýchovné jednotě v H. V rámci krajského přeboru Moravskoslezského kraje získal titul přeborník MSK v kategorii judo. Dobře se učí. Nezletilá D. je úspěšná v matematice, ve školní olympiádě získala 1. místo. I ona navštěvuje spoustu kroužků, věnuje se sportovní činnosti. Účastníci s dětmi nikdy nehovořili o tom, že by se případně navrátili do Ruska, takže neví, jaká by byla jejich reakce. Nechtěla u nich vyvolávat nějaká traumata. Děti lépe čtou v českém jazyce, rusky psát neumějí, text v ruštině přečtou, ovšem čtou hůře než text v jazyce českém. V Rusku mají pouze příbuzné. Kamarády tam nemají. Děti navázaly sociální vazby zde v České republice

v rámci svých aktivit ve škole, sportovní činnosti. S ostatními dětmi se stýkají také ve volném čase.

30. Krajský soud předesílá, že zákon o azylu ukládá žalovanému povinnost udělit žadateli doplňkovou ochranu mimo jiné v případě, pokud by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. V dané věci šlo o zohlednění mezinárodních závazků, které pro ČR vyplývají z Úmluvy o právech dítěte, tedy zejména vzít v úvahu tzv. nejlepší zájem nezletilých dětí, což je základní hledisko, které jsou smluvní strany Úmluvy o právech dítěte povinny promítnout do veškerého rozhodování, jež se přímo či nepřímo dotýká právě zájmu nezletilých dětí, a to právě v souvislosti s posouzením skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
31. Soud nesouhlasí s argumentací žalovaného, že žalobkyně b) neuvedla žádné konkrétní okolnosti odůvodňující, že by právě její děti měly návratem do své vlasti utrpět intenzivnější újmu na svých právech než kterékoli jiné děti školního věku pobývající jako žadatel o azyl několik let v zahraničí. Dle názoru soudu již v řízení před správním orgánem žalobkyně b) poskytla v rámci pohovorů žalovanému konkrétní informace ohledně nezletilých dětí, z nichž vyplynuly zcela zřejmé indicie o tom, že bude třeba se podrobně v případě nezletilých žalobců zabývat pečlivě situací těchto nezletilých dětí, což žalovaný neučinil. Za zcela nepřezkoumatelný soud považuje názor žalovaného, že si nezletilí prostřednictvím komunikace se svými rodiči či ostatními příbuznými udržují kontakt s jazykem a kulturou své země původu a že vzhledem k jejich věku nelze oprávněně tvrdit, že by si již na území ČR vytvořili vlastní, hluboké vztahy mimo rámec nukleární rodiny, a že tak návratem do vlasti nedojde k zásadnímu a nevratnému zásahu do jejich identity. Ve správním spise k tomu nejsou žádné podklady. Soud proto považuje uvedené závěry za ničím nepodložené. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí řádně nevypořádal ani se skutečnostmi, jež v daném případě vyšly na jevo a dostatečně nezkoumal všechny okolnosti, které mohly být pro jeho rozhodnutí významné. I v situaci, kdy dítě žádající o mezinárodní ochranu nesplňuje definici uprchlíka, mu lze poskytnout doplňkovou ochranu právě s ohledem na tento princip. Tuto povinnost opakovaně zdůraznil jak Nejvyšší správní soud, tak i Ústavní soud například v nálezu ze dne 1. 8. 2016 sp. zn. II. ÚS 19/16. Výbor pro práva dítěte uvádí, že návrat dítěte do země původu by měl proběhnout pouze v tom případě, kdy je návrat v nejlepším zájmu dítěte a je vzat v úvahu názor dítěte jakož i bezpečnost, sociálně – ekonomické podmínky dítěte po jeho návratu do země původu, možnost následné péče, úrovně integrace dítěte v zemi, která rozhoduje o jeho návratu, rodinné vztahy a další relevantní faktory, konec citace. Soud zastává názor, že je třeba, aby žalovaný dokazování doplnil a vyžádal si jednak základní informace o školském systému v Rusku, vyslechl třídní učitelky (učitele) obou nezletilých dětí, včetně osob které přicházejí do styku s nezletilými žalobci v rámci jejich ať již školní či mimoškolní činnosti, to je pedagogy, vychovatele a podobně, vyžádal si stanovisko příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, případně i posudek dětského psychologa, na jejichž podkladě by bylo možné ve vztahu k věku dětí, jejich dosavadní výchově a vzdělání, stupni rozumové a mravní vyspělosti, jakož i dalším individuálním charakteristikám posoudit, zda by jejich vycestování do Ruska nebylo za daných okolností natolik negativním zásahem do jejich duševního vývoje, že by toto vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Krajský soud uzavírá, že žalovaný k otázce, zda by vycestování žalobců a) až d) z hlediska zájmů nezletilých žalobců c) a d) nebylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR a zda jim tedy nepřísluší doplňková ochrana

dle § 14 a) odst.1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, nezjistil dostatečně skutkový stav a výše uvedenými hledisky se dostatečně ani přezkoumatelně nezabýval.

32. Ve výše uvedeném rozsahu, tedy v části napadených rozhodnutí, jimiž bylo rozhodnuto o neudělení doplňkové ochrany žalobcům podle § 14a zákona č.325/1999 Sb., o azylu, ve znění do 30. 6. 2023, soud shledal žalobu důvodnou a v tomto rozsahu napadená rozhodnutí ze shora uvedených důvodů zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věci vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán výše uvedenými právními názory soudu. Ve zbývajících částech to je neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění do 30. 6. 2023 soud žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
33. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci měli ve věci úspěch toliko částečný, přičemž převážil úspěch žalovaného ve věci. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 21. 6. 2024

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně